

Statistieke opgaven betreffende de Provincie Overijssel

<https://hdl.handle.net/1874/380869>

Statistische opgaven betreffende de Provincie Overijssel.

Gemeenten.	Bevolking op 1 ^o January 1830.	Oppervlakte in Bunders.	Totaal huizen in elke Gemeente.
Almelo (Stad)	2814	37	568
Almelo (Ambt)	2301	3843	399
Avercast	897	3729	154
Bathmen	1334	2771	232
Blankenham	242	1768	43
Blokzijl	1523	18	337
Borne	3102	4046	424
Dalsen	4238	13126	651
Delden (Stad)	1324	255	261
Delden (Ambt)	2888	8768	498
Denkamp	3820	8820	742
Deventer	13639	1548	2329
Diepenheim	1286	2676	207
Diepenveen	2645	8851	407
Enschede	3253	58	647
Genemuiden	1533	1670	306
Gietvoorn	1356	3912	303
Goor	1302	294	206
Grathorst	316	226	73
Graamsbergen	4536	5868	268
Graaksbergen	4327	10553	680
Ham (den)	2024	1372	356
Hardenberg (Stad)	898	1692	182
Hardenberg (Ambt)	2523	17768	444
Hasselt	1423	125	303
Heino	1645	3135	278
Hellendoorn	3069	13300	510
Hengelo	3152	4046	503
Hollen	2384	6574	406
Kampen	8882	5924	1660
Kamperveen	471	2249	75
Kuinre	782	861	173
Lonnerker	6287	15048	1035
Lofer	4372	11266	764
Markelo	3086	9710	519
Nieuwleusen	1481	3952	259
Oudemarkt	1798	4738	347
Oldenzaal	2529	476	493
Olt	3202	6230	493
Ommeren (Stad)	2275	2099	218
Ommeren (Ambt)	3034	19119	480
Olmarsum	1349	346	263
Paalte	4706	13819	788
Pypsen	2341	2603	398
Schoekland	676	443	132
Staphorst	3373	13810	628
Steenwyk	2382	869	582
Steenwykerwold	3903	9044	708
Tubbergen	4965	14721	837
Vollenhore (Stad)	1246	22	235
Vollenhore (Ambt)	1304	5562	253
Wasserveen	2600	7307	453
Wasserveen	1339	4470	279
Wierdo	4749	10833	896
Wienden	4175	10208	714
Wijhe	3321	5498	504
Wilsam	415	855	73
Ysselmeiden	1035	2188	200
Zalk	398	1428	92
Zwartsloos	3155	1266	376
Zwolle	15640	2006	3016
Zwollerkerpel	3868	14696	398
TOTAAL	178895	337760	31478

Overzicht der geheele Bevolking.

De bevolking beoost volgens de laatste volkstelling op 1° Jan^o 1830 178,895 Zielen, waarvan behooren tot:

het mannelijk geslacht	ongehuwden 58244 gehuuden 28501 weduwnaars 3668	} 90473
het vrouwelijk geslacht	ongehuwden 33135 gehuuden 28101 weduwen 6866	
Protestanten 117131 Roomsche Katholyken 39362 Israëlieten 2231 Niet genoemde gezindheden 171		} 178895

Oppervlakte der Provincie en hoegrootheid voor iedere bebouwing gebreukt worden de.

De oppervlakte der Provincie bestaat 337,760 Bunders, als:

1. Bouwlanden, Boomgaarden, Tuinen en Gaardengronden	54157
2. Klooi- en Weidlanden	109521
3. Hut- en Braklanden	6544
4. Heidegronden	20589
5. Moedgronden	122713
6. Opstaande bosschen, Slakheid, Darnbasschen, Ryp- en Zwampgronden	11064
7. Jaarten, Hanelen, Nypers en Kolkten	796
8. Oppervlakte der gebouwen, gronden voor vermaak enz.	1903
9. Uitgeevende, uitgegravenen landen, Zee-stranden, Zand-Gronden en Moerassen	4681
10. Straaten, plannen, wallen, openbare wandelingen en kerkhoven	89
11. Wegen (Rijks Provinciale en Buurt)	3095
12. Rivieren	1965
13. Beeken	522
14. Meeren	121
T. zamen	337,760

Gebouwen tot woning.	Kerkgebouwen.
Totaal Huizen 314,78 " Hallen en Koekhuizen 681 " Pakhuizen en Bergplaatsen 492	Van de Hervormden 67 " " Roomsche Katholyken 59 " " Lutherschen 3 " " Doopsgezinden 12 " " Israëlieten 11

Voornaamste wegen.

Straatwegen.

Weg der 1° Klasse N° 1 van Deventer over Bathmen, Hollen, Markelo, Goor, Delden en Hengelo op Oldenzaal, voert van daar over Denkamp naar de Hanoversche grenzen.

1° 1° Klasse van voormelden weg van Zwolle over Rouveen en Staphorst tot aan de Drentsche grenzen by Nijppel.

3° Klasse van voormelden weg van de Drentsche grenzen over Steenwyk naar de Vreessche grenzen.

Weg der 2° Klasse N° 2 van Zwolle over Heino, Paalte, Wienden, Almelo en Borne op Hengelo.

Weg der 2° Klasse van Heide over Enschede naar de Manstersche grenzen.

Weg van Zwolle naar het Kolkterveer.

Weg van Nijssen tot den Houtweg langs de Zuiderzee.

Andere groote wegen.

Van Almelo naar Oldenzaal en van Almelo naar Goor.

" Delden naar Olmarsum.

" Deventer over Paalte naar Ommeren.

" Enschede naar Graaksbergen.

" Hollen over Pypsen naar Wienden.

" Kuinre over Oudemarkt en Steenwykerwold naar Steenwyk.

" Markelo naar Zelfphen.

" Oldenzaal naar Enschede.

" Oldenzaal naar Olmarsum.

" Olmarsum naar Denkamp.

" Oldenzaal over de Poppe naar de grenzen in de rigting van Bentheim.

" Paalte naar Hollen.

" Paalte naar Wijhe.

" Zwartsloos over 't land Vollenhore en Blokzijl naar de Kuinre.

" Zwolle door Mastebroek naar Genemuiden.

" Zwolle over Hasselt en Zwartsloos naar Nijppel.

" Zwolle naar den Hardenberg, en van daar naar de Veenbrug (Kassweg).

" Zwolle naar Kampen.

" Zwolle over den Tolweg naar Nieuwleusen.

Rivieren, Beeken, gegravenen kanalen, bevaarbare weteringen, Meeren en Plassen.

Groote Rivieren.

De Rivier de IJssel, loopende door en langs de boorden der provincie, van boven de stad Deventer tot den uitloop dezelve in de Zuiderzee beneden Kampen.

Kleine Rivieren en Beeken.

1. De Rivier de Vecht. Deze ontspringt in het voormalig Bisdome Münster, en loopt door het graafschap Bentheim, valt in deze provincie boven het steedje Gramsbergen, loopt verder langs hetzelve, zoo als ook langs Hardenberg, Emmen en Dalsen, tot dat zij zich iets boven de stad Hasselt met het zwarte water vereenigt.

2. De Rivier de Dinkel, ontspringende in Münsterland, en loopende uit in de rivier de Vecht by de stad Nienhuis, deeltre traversceert de provincie van de gemeente Lasser tot in de omstreken van Olmarsum.

3. De Buurserbeek, ontspringt in het voormalig Bisdome Münster, en valt in deze provincie boven Graaksbergen. Ontrent Diepenheim neemt zij den naam aan van Schipbeek, welke zich by Deventer in den IJssel ontlust.

4. De Rivier de Regge, vloeit iets boven Diepenheim, uit de Baurserbeek, loopt door deze stad en Goor, vervolgens langs Pypsen en Hellendoorn, zich verder even beneden Emmen in de Vecht ontlustende.

5. De Reest, ontspringende uit de Veenen ten noord-westen van den Hardenberg, vereenigt zich met het Meppelerdiep by Meppel, deeltre loopt langs de grenzen der provincie Overijssel en Drenthe tot aan gemelde stad.

6. Het Meppelerdiep, traversceert de provincie van Meppel tot Zwartsloos.

7. Het Zwarte water, ontspringende in Zalland uit verscheidene weteringen, als: de Land, Soest, Olde, Nieuwe en Steenwetering, hetzelve loopt door de stad Zwolle, vereenigt zich met de rivier de Vecht in de nabijheid van de stad Hasselt, en loopt vervolgens langs Zwartsloos by Genemuiden door het Zwolsche diep in de Zuiderzee.

8. De Almeloosche Aa, ontspringende uit verscheidene beeken ten oosten van Almelo, komende van Delden, Hengelo, Lonnerker, Oldenzaal, Olmarsum en Tubbergen, deeltre vliet door de stad Almelo, en vereenigt zich met de rivier de Regge tusschen Enter en Pypsen.

9. De Vreessche Aa, ontspringende uit de Veenen ten noorden van Vreessenveen en loopt te gelyk met de Hollander graven en de Almeloosche Aa, in de nabijheid van den uitvliet der laatste gemelde in de Regge.

10. De Rivier de Lende, ontspringt uit Vriesland, loopt voor een gedeelte langs de grenzen van Overijssel, en traversceert vervolgens deze provincie van Nijckenburg, waar zij zich met de uit Vriesland komende Kuinder vereenigt, tot aan dussel uitvliet in de Zuiderzee by Kuinre.

11. De Steenwyker Aa, komende uit Drenthe, en verder de provincie Overijssel traversceert van Steenwyk tot Blokzijl.

Gegravenen Kanalen.

1. De Willemvaart, verbindende het Zwarte water met den IJssel by de stad Zwolle.

2. De Binnenvoer, verbindende door een verkorte weg het zwarte water met de Vecht in de nabijheid der stad Zwolle.

3. De Dedemvaart van Hasselt naar de Averaster Veenen tot in de Vecht by Aane.

4. Het Twickelse kanaal van Delden tot in de Regge.

5. Een kanaal van de Dedemvaart by de Licht met tot in de Vecht boven de Berkumerbrug.

6. Het Steenwykerdiep van Steenwyk tot Blokzijl.

Bevaarbare Weteringen.

IN DEN POLDER VAN MASTENBROEK:

1. De Bisschopswetering gaande van 's Heerenbroek naar de Letterzijl tusschen Kampen en Genemuiden.

2. De Olde Wetering, makende een gedeelte uit van de trekvaart van Zwolle op Kampen, en gaande vervolgens naar de Venerzijl tusschen Kampen en Genemuiden.

3. De Nieuwe Wetering uitlopende in het Zwarte water by Genemuiden, wordt als trekvaart gebruikt van Mastenbroek naar Genemuiden.

4. De Wetering van Mastenbroek naar Hasselt.

Alle deze weteringen worden door kleine schuiten bevaaren, en zijn zoo wel met de Zuiderzee als het Zwarte water door schutsluizen verbonden.

IN DEN POLDER VAN VOLLENHOVE:

5. De Arenberger gracht gaande van Zwartsloos naar het Gietvoornsche meer, deeltre verbindt zich aldaar met de Halberburgs wetering, en vliet by Casselzijl uit in de Lende, dit vaarwater dient voor de binnenlandsche schepvaart van Overijssel en Vriesland.

6. De Steenegracht gaande van Gietvoorn naar het Gietvoornsche meer.

7. De Klasse gracht idem

8. De Tysje gracht idem

9. De Brouwergracht idem

10. De Horneli gracht idem

11. De Zuidergracht idem

De weteringen van N° 6 tot 11 ingesloten, dienen behalven tot aarwatering ook tot vervoer van turf uit de Veenen van het land van Vollenhore naar Blokzijl.

Binnenlandsche Meeren.

IN DEN POLDER VAN VOLLENHOVE:

1. Het Gietvoornsche meer tusschen Blokzijl en Gietvoorn.

2. Het Quinger meer grenzende aan het Gietvoornsche meer.

IN TWENTHE:

3. Het blauke meer tusschen Vreessenveen en Almelo.

Uitgeevende Plassen.

1. De uitgeevende plas onder de Gemeente Blankenham tusschen Blokzijl en Kuinre ter oppervlakte van ruim 118 bunders.

2. Die onder Gietvoorn groot 3234 bunders.

3. Die onder Oudemarkt groot 1896 bunders.

4. Die onder Wannerveen en Dinsterveen groot 3361 bunders.

5. Die onder Steenwykerwold groot 1825 bunders.

6. Die van Vollenhore en Blokzijl groot 831 bunders.

7. Die van Staphorst en Rouveen groot 36 bunders.

8. Die van Ysselmeiden by Kampen genaamd de Koekhoek, groot 355 bunders.

Deze plassen zijn gedeeltelyk met riet begroeid.

B E R I C H T

BETREFFENDE DE

Tabellen

DER

Provincie Overijssel

UITGEGEVEN

BIJ DEN BOEKHANDELAAR R. BOELEN'S JR., TE ZWOLLE.

IN

1833.

De drie Tabellen welke nu het publiek worden aangeboden, zijn:

- 1°. eene Schets-kaart der provincie Overijssel, tevens aanwijzende de onderlinge afstand der Gemeenten;
- 2°. eene alphabetische lijst der Steden, Dorpen, Gehuchten en Buurschappen in de provincie Overijssel, met aanwijzing der Gemeenten waartoe zij behooren;
- 3°. eene Lijst aanwijzende de bevolking, de oppervlakte, en het getal huizen in iedere Gemeente, en onderscheidene daartoe betrekkelijke opgaven, de oppervlakte, welke voor iedere soort van bebouwing gebruikt wordt, voorts de voornaamste Wegen, Rivieren, Beken, gegravene Kanalen, bevaarbare Weteringen, Meren en uitgeveende Plassen.

Ten aanzien der eerste Tabel of Schets zal welligt de bemerking kunnen worden gemaakt, dat dezelve

geene aanwijzing van wegen, rivieren enz. noch ook eene afscheiding der Gemeenten en zamenvoeging derzelve in Arrondissementen enz. bevat.

Het hoofddoel dezer schets is om de afstanden te kunnen kennen, en om deze aanwijzing duidelijk te kunnen doen, heeft men de overige opgaven achterwege moeten laten: Eene zamenvoeging van Gemeenten tot Kwartieren, Arrondissementen, Districten, Kantons enz. zoude in allen geval moeijelijk zijn, vermits het niet mogelijk is alle die onderscheidene zamenvoegingen op ééne kaart te bewerkstelligen. Het blijft nu zeer gemakkelijk voor ieder, om naar verkiezing, de indeeling op de schets met de teekenpen aanteteekenen: De Regtbanken hare arrondissementen en vredegerigten, de Administratie der belastingen hare arrondissementen en controles, die der Registratie hare kantoren, het Kadaster deszelfs bewaringen. Voorts de Schooldistricten, Jagtdistricten en Militie-districten, waartoe men de opgaven in het Overijssels jaarboekje aantreft.

Het gebruik van dezen afstandwijzer heeft dit voordeel boven de gewone afstandwijzers, dat men bij het raadplegen der Tabel, geheel eigen wordt met de plaatselijke ligging der Gemeenten en met de Gemeenten die tusschen twee opgegevene plaatsen gelegen zijn.

De tweede Tabel, bevattende de opgave der Steden, Dorpen, Gehuchten en Buurschappen met aanwijzing der Gemeenten waaronder zij behooren, is meermalen gebleken eene behoefte te zijn. Zij, die in administratie gewerkt hebben, zullen zulks menigmaal hebben ondervonden. Voor het onderwijs op de

scholen zoude deze Tabel ook niet ondoelmatig zijn. — Mogt er eene of andere buurschap niet op voorkomen, zoo zal men dit zeer gemakkelijk kunnen aanvullen, waartoe onder iederen letter eenige ruimte gelaten is.

De derde Tabel is geschikt om meer met den natuurlijken toestand der provincie bekend te worden. Omtrent de opgaven welke zij bevat, vallen geene bijzondere bemerkingen te voegen; de oppervlakte der Gemeenten en het aantal huizen in ieder derzelve, zijn volgens het Kadaster, en dus ook zeer nauwkeurig, genomen.

Deze Tabellen staan gevolgd te worden door anderen, bevattende opgaven omtrent de Geboorten, Huwelijken en Sterften, niet alleen bij nummers, maar tevens met vermelding der bijzondere omstandigheden die daarop van invloed zijn geweest: Voorts nopens de voortbrengselen van den grond, de graanprijzen en die van andere levensmiddelen, en dat alles wat voor de Statistiek der provincie Overijssel van belang kan worden geacht en uit echte bronnen te putten is.

Zij, die in dit vak eenig belang stellen, (en ik heb er onderscheidenen aangetroffen) zullen den ondergeteekende zeer verpligten, met hem hunne wenken, bemerkingen en narigten medetedeelen. Dankbaar zal alles ontvangen worden, wat tot de nauwkeurigheid en uitgebreidheid van deze opgaven zal kunnen bijdragen.

ZWOLLE, 15 October 1833.

D. VAN SCHREVEN.

by
1031
&
1032